

« جلسه ۴۰۸ »
(روز ۵ شنبه ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۳۳۹)

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز ۵ شنبه ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۳۳۹

فهرست مطالب :

۱ - طرح صورت مجلس	به تبصره الحاقی به ماده ۱ قانون فروش خالصجات و ارسال به مجلس سنا
۲ - سؤال آقای خلعت بری راجع به تضمین قرارداد های عمرانی شهر ها و عملیات عمرانی شهر ها در سازمان برنامه و جواب آقای معاون وزارت کشور	۷ - طرح گزارش کمیسیون فرهنگ راجع بگزارش اصلاحی مجلس سنا مربوط باستخدام معلمین خارجی برای مدارس فنی و تصویب آن
۳ - سؤال آقای خلعت بری راجع به برنامه توسعه محصول مرکبات و جواب آقای معاون وزارت کشاورزی	۸ - طرح و تصویب یک فوریت و اصل گزارش کمیسیون کشاورزی راجع بانقل خلبانهای سمنیاش بوزارت کشاورزی و ارسال به مجلس سنا
۴ - اعلام تصویب صورت مجلس	۹ - بیانات بعد از دستور آقای دکتر امیر حکمت
۵ - تقدیم دو فقره سؤال بوسیله آقای ابتهاج	۱۰ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
۶ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون امور اجتماعی و کار راجع	

مجلس دو ساعت پیش از ظهر بپریاست آقای عماد تربتی (نایب رئیس) تشکیل گردید

و مطبوعات میتوانند مذاکرات نمایندگان را درج کنند ولی نمیتوانند تحریف کنند و تغییر بدهند الزامی ندارند بنویسند ولی اگر درج کردند باید این اصل را رعایت کنند درنطق جلسه گذشته بنده که در جراید چاپ شده تحریف شده است و هیچ ارزشی ندارد خواستم این مطلب را عرض کنم که در صورت جلسات بماند.

نایب رئیس - این مربوط بصورت مجلس نبود در صورت جلسه آنچه که فرمودید تند نویسی نوشته است دیگر اعتراضی بر صورت جلسه نیست؟ (اظهاری نشد) پس از حصول اکثریت تصویب صورت جلسه اعلام میشود.

۲ - سؤال آقای خلعت بری راجع به تضمین قراردادهای عمرانی و عملیات عمرانی شهرها در سازمان برنامه و جواب آقای معاون وزارت کشور

نایب رئیس - سؤالات در دستور است، آقای خلعت بری خلعت بری - سؤال بنده اینست در مورد اشخاص

۱ - طرح صورت مجلس

نایب رئیس - صورت غالبین جلسه قبل قرائت میشود. (بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان : دکتر امین - کاظم شیبانی - سنندجی - محمودی - دکتر دادفر - مهندس اردبیلی - سعیدی بهادری - مجید ابراهیمی - دکتر عدل - موسوی - ذوالفقاری - دکتر ضیائی - شادلو - دکتر رضائی - بزرگ ابراهیمی - خرازی - کدیور - مهدوی - اعظم زنگنه - اورنگ - اربه - دکتر اصلان افشار - حشمتی - عامری - کورس - صراف زاده

غائبین بی اجازه - آقایان : دکتر طاهری - قرنی نایب رئیس - اعتراضی بر صورت جلسه نیست؟ آقای خلعت بری :

خلعت بری - بموجب اصل سیزده قانون اساسی جرائد

و شرکتهائی که در مقابل سازمان بر نامه تعهدات خود را راجع به امور شهری از قبیل برق و تلفن و غیره انجام نمیدهند سازمان بر نامه چه اقدامی کرده است ۲ - در مواردیکه شهرداریها اقساط و تعهدات خود را برای امور شهرسازی از قبیل برق و تلفن و لوله کشی و اسفالت و غیره بسازمان بر نامه میپردازند و سازمان بر نامه اقدامی برای اجرای قراردادهای خود با شهرداری ها نمیکند وزارت کشور از جهت تأمین حقوق شهرداریها چه اقدامی میکند، عرض کنم موضوع سؤال بنده دو قسمت است يك قسمت امور شهر سازی است که واگذار شده بیک شرکت کتبی تلفن را بیک شرکت واگذار کرده اند از یکطرف این شرکتها انحصار این کار را بعهد گرفته یعنی اگر شهرداریها مجاز بودند هر کدام میرفتند قرارداد می بستند و خودشان اقدام میکردند برای تحویل گرفتن اجناس و کارخانهها و سازمان بر نامه از لحاظ مرکزیت آمده باش کتهائی يك قراردادهائی کرده این امر متمرکز شده در سازمان بر نامه آنوقت بیک شهرداری کوچکی مثلاً کارخانه برق سفارش داده برق آمده بعد از مدتها کار گذاشته اند حالا آمده اند شبکه را تأمین کنند يك سال دو سال است منتظر اند که بیایند شبکه را تأمین کنند مردم و شهرداری هم پولشان را بدست بیک شرکت داده اینهم صد تا دو صد تا سیصد تا فقره کار باید انجام بدهد این یکی از اشکالاتی است که موجب عدم رضایت مردم است ما هم بسازمان بر نامه مراجعه میکنیم بعضی اوقات اقدام می کند بعضی اوقات به تأخیر می افتد و موجب عدم رضایت مردم شهر ستانها شده است دیگر اینکه شهرداریها با سازمان بر نامه قراردادی دارند مخصوصاً بعضی از شهرداریها که در آمدشان خیلی کم است مثال عرض میکنم يك شهر کوچکی است بنام المده در شهرستان کهجور این تعهد دارد مبلغ معینی بپردازد برای برق این پول را ماه بماه میپردازد فرض کنید يك شهرداری که در سال صد هزار تومان هم در آمد ندارد و پنجاه هزار شصت هزار تومانش را برای کارخانه برق تعهد کرده است که بسازمان بر نامه بپردازد با این پول میتواند يك کارخانه برق پنج ده کیلوواتی برای شهروان کند این ماه بماه پولش را داده شهرداریهای دیگر هم پولشان را داده اند سازمان بر نامه هم باید سهم پول خود را روی این بگذارد و بدهد شهرداری لات تعهد خودش را انجام میدهد که مثلاً برای آن شهر کارخانه برق بپاورد ولی سازمان تعهداتش را انجام نداده و نتیجه

این شده است که اکثر شهر ستانها منتظر این هستند که سازمان بر نامه کارش را انجام بدهد می خواستم به بینم وزارت کشور چه اقدامی برای تأمین حقوق شهرداریها از این جهت کرده است این سؤال بنده بود.

نایب رئیس - آقای معاون وزارت کشور

معاون وزارت کشور (فرهودی) - سؤالی که نماینده محترم فرمودند مربوط است با اجرای قرارداد های عمرانی که میان شهرداریها و سازمان بر نامه بسته شده، سؤال فرمودند که چه تضمین هائی کرده اند مطابق تحقیقی که بنده کردم از قسمتهای مسئول مطابق قراردادهائی که بین سازمان بر نامه و پیمانکاران منعقد شده برای ضمانت اجرای قراردادها تضمین نامه های لازم از پیمانکار گرفته شده برای تأخیر در قراردادها هم جریمه های سنگین در قراردادها پیش بینی شده و حتی برای مواردی که پیمانکار از ادامه کار عاجز باشد و یا نتواند طبق مشخصات کار را انجام دهد در قراردادها پیش بینی شده که آن کار از پیمانکار گرفته شود بدون اینکه پیمانکار حق تقاضای خسارت داشته باشد حتی پس از پایان کار يك دوره يكساله تا دو ساله هم بنام دوره نگهداری در قراردادها پیش بینی شده که چنانچه در این دوره نواقصی در کار مشاهده شود پیمانکار موظف است نواقص را رفع کند در غیر این صورت از تضمین نامه سپرده که معادل ۱۰ تا ۱۵ درصد رقم کل قرارداد است هزینه رفع نواقص تأمین میگردد اما راجع بآن قسمتی که فرمودند که سازمان بر نامه ممکن است قرارداد هائی با شهرداریها داشته باشد صرف نظر از قراردادهائی که با پیمانکار دارد اصلاً این قراردادها را اجرا نکنند، این قراردادها بطور کلی بین سازمان بر نامه و شهرداریها بسته شده و در هر موردی که شکایتی از این قبیل برسد که تأخیر شده البته وزارت کشور تأکید خواهد کرد که سازمان بر نامه رفع شکایت را در این مورد بخصوص بکند جاهائی هم که شکایت نداشته باشد هیچی و آنچه که تا بحال از بابت قرارداد هائیکه با سازمان بر نامه بسته اند شکایت کرده باشند آن شکایتها رسیدگی شده اما گاهی میشود که سازمان بر نامه نمیتواند به يك عللی قراردادهای خود را انجام دهد در آن موارد هم وزارت کشور اقدام میکند که وجوهی را که بحساب سازمان بر نامه ریخته شده است بابت اجرای قرارداد بآن شهرداری مسترد شود حتی گاهی پیش می آید که قراردادی بسته شده و پیمانی هم شهرداری با پیمانکار بسته پیمانکار هم کار را انجام داده ولیکن

مبلغ انجام کار کمتر است از قراردادیکه بین سازمان بر نامه و شهرداریها بسته شده در آن صورت اقدام میشود که آن مقدار که طلب شهرداری مانده پس داده بشود و بایک عمل دیگری که وزارت کشور مراقبت کرده و انجام میشود این است که هزینه مطالعات اولیه جزو تعهدات شهرداری نیست هزینه مطالعات اولیه و طرحها را خود سازمان بر نامه میدهد آنچه که شهرداری میدهد بابت اجرای کار است نه بابت هزینه مطالعات اولیه، این توضیح هم برای رفع اشکال جناب آقای خلعتبری گمان میکنم مفید باشد که عرض کنم بعد از آنکه بر نامه دوم تصویب شد يك قوانینی هم تصویب شد که طبق آن قوانین مبلغی از اعتبارات سازمان بر نامه کاسته شد از مبلغی که از اعتبارات سازمان بر نامه کاسته شد ۱۵۰ میلیون تومان از این کاهش مربوط بطرحهای عمرانی شهرها بود که سازمان بر نامه بهمین نسبت نتوانست بشهرداریها پرداخت نماید و چون این مبلغ نصف قیمت طرحها بود بالنتیجه انجام ۱۲۴ طرح که جمع کل آن ۳۰۰ میلیون تومان است و کول به گشایش اعتبارات مالی سازمان بر نامه شد در این ۱۲۴ طرح در درجه اول طرحهای اسفالت بنفع طرحهای آب و برق و طرحهای بزرگ بنفع طرحهای کوچک متوقف شده است یعنی طرحهای آب و برق مقدم قرار داده شد بر اسفالت (عمیدی نوری) - طرحهای آب و برق هم متوقف شد) بنظر میرسد که آب و برق ضرورتش بیشتر است دوم اینکه طرح های بزرگ بنفع طرحهای کوچک متوقف شد مثلاً يك طرح بزرگ برای فاضل آب آبادان بود این متوقف شد برای اینکه طرح بزرگی بود (عمیدی نوری) - آب و برق هم متوقف شد) خیر البته يك فهرستی هم به بنده داده اند در بعضی جاها برق هم جزو است اما بطور کلی طرحهای اسفالت است با در آمد دیوار ساحلی که طرح دیوار ساحلی متوقف شد در اردبیل کشتار گاه متوقف شده است در تبریز طرح فاضل آب متوقف شد چند طرح هم غیر از این ۱۲۴ طرح بعلمت اینکه شهرداریها نتوانسته اند سهمیه خود را بپردازند متوقف شد اما از قراردادهای که سازمان بر نامه بر طبق بر نامه دوم ۲۹۳۱ شهر بسته و بتایج عملی که تا بحال گرفته شده اینست که عرض میکنم تا این تاریخ که در خدمتان هستم ۱۲ طرح آب ۴۳ طرح برق و ۵۵ طرح اسفالت و ۹ طرح متفرقه عمرانی شهر سازی در سراسر کشور خاتمه یافته و بشهرداریها تحویل شده است بعلاوه اینکه ۵۴ طرح آب و ۹۸ طرح برق و ۲۶ طرح اسفالت و ۱۶ طرح

متفرقه در حال اجراست و ۱۳۷ طرح آب ۲۵ طرح برق و ۱۵ طرح اسفالت و ۱۸ طرح متفرقه در جریان مناقصه و با در دست تهیه میباشد و انتظار میرود که با آن سابقه ای که عرض کردم که رفع مشکلات مالی بشود بقیه طرح ها هم بجز این بیفتند این بود توضیحاتی که لازم بود در جواب نماینده محترم عرض کنم.

نایب رئیس - آقای خلعتبری توضیحی دارید بفرمائید ارسال خلعتبری - جناب آقای فرهودی بقدری خوب مطلب را ادما می کنند واقعاً مورد استفاده است منظور بنده هم از این سؤال این بود که آنچه گذشته بنظر بنده گذشته است البته کارهائی شده و در بعضی از شهرها بعضی اقدامات انجام گرفته اما این را تصدیق بفرمائید امور شهر سازی مربوط به تمام مملکت بوده و از کارهائی بوده که میبایستی در این پنج سال چندین برابر آنچه که شما فرمودید کار انجام شده باشد امروز در شهرهائی که مردم زندگی میکنند این طرحهای مربوط با امور شهری از لوازم زندگی آنها است. بنده در منطقه انتخابیه خود می بینم که چند شهر کوچک دارد که در این هفت، هشت شهر کوچک نه آب و نه برقیشان تهیه شده و اکثر کارهایشان مانده و لوله کشی هم اصلاً طرحش داده نشده و مطالعه نشده از طرفی ملاحظه فرمودید که از لحاظ تقلیل این اعتبارات این صدمه وارد آمده است. دولت اگر توجه کند و بصورت حساب سازمان بر نامه رسیدگی کند می بیند شاید چند برابر پولی که بمصرف عمران شهرها رسیده بمصرف مطالعه رسیده و هیچ به نتیجه هم نرسیده است و این پولها را صرف مطالعه يك کارهائی کرده اند که از آن کارها هیچ نتیجه ای نگرفته اند و کارهای اساسی هم زمین مانده. این است که بنده این سؤال را برای این مقصود طرح کردم که در اینموقع که شما بر نامه سوم را طرح میکنید از اشتباهات گذشته عبرت بگیرید و طرح بر نامه سوم را بر اساسی تهیه کنید که در بر نامه سوم این کارها انجام بشود والا با این کیفیت امور عمرانی شهرها اجرا خواهد شد. شما بروید با دولت صحبت بفرمائید که این مطلب را در نظر بگیرند والا بنظر بنده امور شهر سازی ایران با این کیفیت اگر در بر نامه سوم هم باشد قابل اجرا نیست برای اینکه مخارج کارهای عمرانی شما سال بسال اضافه میشود و بدرآمدهای بیشتر احتیاج دارید و بایستی برای شهر سازی اعتبار کافی تهیه کنید و در بودجه بر نامه سوم منظور کنید و باید يك فکر اساسی

بکنید، شما باید مثل ممالک دیگر اساس فکرتان را عوض کنید از وجوه سازمان برنامه باید مبلغ بیشتری بشهر دارها بدهید، چه جور بدهید؟ تا پنجسال اصلاً مطالبه نکنید لاقلاً بشهر داریهائی که در آمد کم دارند و پنجاه صد، دوست هزار تومان در آمد سالیانه آنها است، خودمان را نباید گول بزیم با خرجهای فعلی، صد، دوست هزار تومان اگر دوست هزار تومان هم رویش نگذارید در يك شهر يك خيابان نمیتوانید بکشید، يك لوله آب نمیتوانید بکشید شما باید چه کار کنید؟ باید مثل بعضی ممالک اگر بشهر داری ها وام میدهند وام های پنجاه ساله بدهید شما باید به تمام شهر دارها وام های پنجاه ساله بدهید که آنها بتوانند تمهیداتشان را انجام دهند، شما در ظرف پنجسال پول را به آنها بدهید و در ظرف پنجاه سال پس بگیریید اگر این کار را نکنید بنظر بنده امور شهر سازی تمام مناطق عقب می افتد باید اعتبار کافی از بودجه برنامه سوم بدهید و پنجاه ساله پس بگیریید و الا شهر های ایران آباد نخواهد شد چون شما برنامه های دیگری هم دارید و برنامه دوم شما عمران و آبادی دهات است که با وجود بنگاه عمران و این حرفها درست نخواهد شد شما باید با آنها هم کمک کنید. بنابراین يك برنامه صحیح و جامعی اگر بر اصول قرض پنجاه ساله نباشد نمیتواند شهر دارها شهر خودشان را آباد کنند بنده برای همین این سؤال را کردم که تأکید کنم که برای اینکارها در برنامه سوم فکری بفرمائید.

نایب رئیس - آقای معاون وزارت کشور.

معاون وزارت کشور - البته بنده هم کاملاً تصدیق میکنم که شهر دارها برای عمران و آبادی شهرها و تجهیز شهر بوسائل مدنیت امروز هم احتیاج بکمک فنی دارند و هم احتیاج بکمک مالی، آنچه که در برنامه دوم هفت ساله پیش پیش شده نریختن بود که عرض کردم، فعلاً بر اساس سوم در دست تهیه است و مسلماً خدمت آقایان خواهد رسید در آنجا هم با توجه به نکاتی که جناب آقای خلعت بری فرمودند سعی میشود اصول عملی نری برای شهر دارها منظور شود و تصویب نهائی هم با خود آقایان خواهد بود.

۳ - سؤال آقای خلعتبری راجع به برنامه

توسعه محصول مرکبات و جواب

آقای معاون وزارت کشاورزی

نایب رئیس - سؤال دیگر آقای خلعتبری مطرح است آقای خلعتبری بفرمائید.

خلعتبری - سؤال دوم بنده این است که: « وزارت کشاورزی برای توسعه محصول مرکبات در کشور چه برنامه هایی داشته و چه مقدار از آن اجرا شده، عرض کنم بنده اطلاعاتی که اخیراً از احصائیه ها کسب کردم این است که اسرائیل نه فلسطین و لبنان فقط کشور اسرائیل در سال پنجاه میلیون دلار صادرات مرکبات دارد یعنی باندازه خمس در آمد نفت ما، در واقع در حدود چهارصد میلیون تومان در سال، اقتصاد سالم را میکوبند. حساب بفرمائید کشوری باین کوچکی در ظرف بیست سال باین برنامه صحیح يك چنین موقعیتی بدست آورده. خوشبختانه مادر کشورمان چند منطقه داریم که برای مرکبات آماده است، کرمان، فارس و سواحل جنوب، خوزستان، مازندران و شمال (اکبر - کیلان) و قسمتی از کیلان، توجه بفرمائید الان شش سال است که محک ما در کمال امنیت است، سرمایه و فرصت و وسیله کار هست بنده در اولین روزهای این دوره مجلس آمدم و راجع به مرکبات تذکر دادم، امروز سؤال میکنم بعد از این شش سال برنامه توسعه مرکبات چه بوده و چه اقدامی شده؟

نایب رئیس - آقای معاون وزارت کشاورزی

معاون وزارت کشاورزی (حکیمی) - وزارت کشاورزی با توجه به اهمیت روز افزون محصول مرکبات در کشور از نظر تغذیه عمومی و اقتصاد مملکت در چند سال اخیر با بررسی کلیه شرایط اقلیمی و اقتصادی و بازار فروش برنامه هایی در مناطق مناسب و در حدود اعتبارات و وسائل موجود شروع کرده و در نظر دارد بتدریج که امکان عمل از هر حیث بیشتر میگردد در توسعه و تکمیل آنها بکوشد.

مناطق مرکبات خیز کشور به ترتیب اهمیت از این قرار میباشد.

۱ - منطقه بحر خزر

۲ - منطقه فارس و بنادر

۳ - منطقه کرمان و بندر عباس

۴ - منطقه خوزستان و غرب

۵ - منطقه بلوچستان

در حوزه دریای خزر آفات گوناگون رستی بودن زمینها و تغییرات ناگهانی هوا موانع مؤثری برای توسعه کامل این محصول میباشد در مناطق فارس و کرمان و خوزستان و بلوچستان بطور کلی کمی آب و شوری زمینها و قلیایی بودن آنها همچنین نبودن راه و وسیله حمل محصول به بازار جزء مشکلات اساسی میباشد. با پیروی از روشهای جدید کشاورزی رفع قسمتی

شده اند. اخیراً تعداد دیگری وارد و فعلاً در ورامین تحت نظر کارشناسان قرار دارد. چون باین ترتیب نیل به هدف نهائی که اصلاح نژاد مرکبات کشور است سرماً حاصل نمیشد برنامه ای طرح شده که از کشور اسپانیا و سایر کشور هائیکه از امراض مورد نظرعاری هستند تعداد زیادی نهال پیوندی مناسب ایران خریداری و در مزرعه آزمایشی که قرار است در دزفول دور از مناطق کشت مرکبات تأسیس شود کشت و بتعداد معتدلهای نهال مرغوب تهیه و بتمام کشور فرستاده شود. بعلاوه با کمک اداره همکاریهای اقتصادی نریتمانی داده شده که از کشور آمریکا در صورت امکان قلم پیوندی گواهی شده سالم بمقدار زیاد وارد و در باغهای آزمایشی مورد استفاده قرار گرفته و نهال پیوندی از ارقام مرغوب بتعداد زیادتری تهیه و توزیع شود.

وزارت کشاورزی باوقوف کامل با اهمیت موضوع و لزوم تسریع در آن با احتیاطی که لازمه حفظ منافع غائی کشور میباشد قدم برمیدارد و در حال حاضر در منطقه بحر خزر ۵ باغ نمونه (خرم آباد، رامسر، آمل، شاهی، بهش) و در منطقه خوزستان باغ نمونه اهواز (مهندس سلطانی - باغ نمونه اهواز برای چیز دیگری بوده بحساب خودتان نگذارید) در منطقه کرمان باغ نمونه بم، در منطقه غرب باغ نمونه قصر شیرین نسبت با انتخاب ارقام مناسب و تهیه نهال مرغوب پیوندی از ارقام انتخاب شده اقدام مینمایند و طبق گزارشات رسیده در سال جاری در باغهای نمونه نامبرده تعداد ۳۵۰ ۲۴۵ عدد نهال بعنوان پایه تهیه گردیده که در سالهای بعد پیوند خواهد شد.

و در سال جاری تعداد ۵۸۹۱۷ عدد نهال پیوندی آماده توزیع و فروش بوده است.

برای توسعه بیشتر قرار است باغهای نمونه جدیدی در دزفول، داراب فارس، بندر عباس تأسیس و در کار باغهای نمونه موجود مخصوصاً رامسر توسعه بیشتری داده شود و تعداد نهال پیوندی قابل توزیع در سال آینده به ۱۰۰ هزار و در سالهای بعد بتدریج به ۵۰۰ هزار عدد در سال کافی برای احداث تقریباً سالیانه ۳۵۰۰ هکتار باغ جدید میباشد تهیه و توزیع گردد.

نایب رئیس - آقای خلعتبری بفرمائید.

خلعتبری - اجرای برنامه هر کار اقتصادی و توسعه اقتصادی چند چیز میخواهد، اول برنامه خود کار که باید هدفش معلوم باشد برنامه کار چیست یعنی معلوم باشد که

از مشکلات موجود تا حدودی میسر میباشد مثلاً میتوان با وسائلی تا حدی از خطرات تغییر هوا و سرما کاست و با دادن کودهای مناسب و اجرای صحیح عملیات مهندسی زراعتی اراضی تا مناسب را اصلاح کرد ولی عدم آشنائی اکثریت باغداران به سیستمهای صحیح و جدید باغداری مشکل دیگری در راه پرورش صحیح مرکبات میباشد برای آشنا کردن آنها برنامه وسیعی توسط مروجین کشاورزی مورد اجرا میباشد که مؤثر واقع شده برای اصلاح نوع و تبدیل ارقام تخمی و نامناسب فعلی به ارقام جدید پر حاصل و مرغوب بازار پسند هم اقداماتی در چند سال اخیر بعمل آمده و برنامه های اجرایی به نحو احسن در حال پیشرفت و توسعه میباشد.

برای تعلیم باغ داران از راه تشکیل کلاسهای کوتاه مدت در مناطق مرکبات خیز کشور اقدام نموده و از واسطه سال گذشته تا کنون دو کلاس مخصوص مرکبات در منطقه بحر خزر يك کلاس در دزفول يك کلاس در فارس تشکیل داده و در نظر است در سال آینده نظیر کلاسهای فوق در استان کرمان و فارس و مازندران مجدداً تشکیل گردد. بدنبال ابتکار مروجین و کارشناسان مربوطه دائماً با تماس با مالکین و باغداران نسبت برانگیزی آن ها اقدام مینمایند برای اصلاح نژاد و تعویض ارقام تا مرغوب به ارقام جدید نیز برنامه های مفصلی طرح و در دست اجرا است طبق این برنامه ها از بین ارقام مرکبات موجود بهترین انواع مناسب برای هر منطقه در باغها و مزارع آزمایشی انتخاب و تکثیر و در دسترس مردم گذارده میشود. ولی چون تربیت این نهال پیوندی مدت زمان طولانی وقت لازم دارد نتایج حاصله به کندی ظاهر میشود علاوه بر انتخاب ارقام مرغوب داخلی وزارت کشاورزی از چند سال پیش اقدام به وارد کردن ارقام مهم تجارتمی نهال مرکبات ممالک مترقی نیز نموده و چون همراه باین نهالها بیم وارد شدن پاره ای امراض خطرناک نیز میرود ناچار مدتی درختان مزبور در گلخانه و در مزرعه آزمایشی ورامین دوران مناطق مرکبات خیز کاشته میشود بعد از محرز شدن سلامتی آنها جهت کشت و ازدیاد بزارع نمونه بررسی مرکبات فرستاده میشود.

تا کنون تعداد ۸۸۵ اصله از ۲۴ رقم انواع درجه يك پرتقال، نارنگی، لیمو، کریپ فروت و غیره از خارج وارد پس از گذراندن دور قرنطینه به باغهای آزمایشی خرم آباد شهسوار و اهواز و بم در شمال و جنوب فرستاده و کاشته

میخواهند چه مقدار محصول اضافه کنند. دوم اعتبار می-خواهد که باید دید سرمایه و اعتبار هست و چه مقدار هست دیگر اینکه مدت میخواهد یعنی این برنامه در ظرف سه سال چهار سال، پنجسال باید انجام شود. آقایان، ترکیه در ظرف هفت سال قریب ده هزار هکتار زمین را زیر محصول چای آورد به بینید شش سال است بنده راجع بتوسعه محصول مر کبات در ایران تذکر میدهم آخرش امسال سؤال کردم ملاحظه فرمودید که جواب سؤال همایش تئوری بود که همچنین بشود، همچنین بشود، سیصد هزار درخت چنان بشود، آنقدر نهال چنین بشود. آقایان بنده خودم بیست هزار درخت مر کبات با سرمایه خودم کاشتهام يك بنده که وقتم را اغلب اینجاصرف میکنم بیست هزار درخت خودم کاشتم بنده میدانستم که سؤال بنده جوابش صفر است و این يك نمونه ای است از اینکه برنامه های صحیح کشور را دستگاه های مسئول ما نمیتوانند انجام بدهند ما هم که عمر روح نداریم هر کشوری ده، پانزده، بیست سال يك فرصتی دارد و کشورهای بزرگ مثل آمریکا و انگلیس هم پیش از بیست سال را نمیتوانند حساب کنند برای اینکه ممکن است در این کشورهای بزرگ هم يك بحران اقتصادی پیش بیاید مثل اینکه در آمریکا در سال ۱۹۲۹ يك بحران اقتصادی بزرگ پیش آمد که شش سال اقتصادش را متوقف کرد. ما شش سال راجع با انجام يك امری که همه قبول داشتیم وقت داشتیم حالا این جوابی است که به من میدهند. يك وقت وزیر کشاورزی سابق در کمیسیون کشاورزی تشریف آوردند و گفتند که در شمال دیگر مر کبات نباید کاشت گفتم چرا گفتند برای اینکه متخصص اسپانیولی ما گفته و او گفته که شمال مستعد و مناسب برای مر کبات کاری نیست حالا هم جناب آقای معاون وزارت کشاورزی روی لایحه ای که متخصصین فنی تهیه کرده اند همین جواب را دادند ایشان هم تقصیری ندارند و بنده خیلی هم ممنون هستم که نهایت صداقت را بخرج دادند و گفتند که کاری نشده برای اینکه از اسپانیا متخصص اسپانیولی آمد و گفت در شمال مر کبات نباید کاشت چرا؟ برای اینکه اسپانیا صادر کننده مر کبات است، اسرائیل صادر کننده مر کبات است از آنها نباید متخصص خواست. همان روز در کمیسیون کشاورزی وزیر کشاورزی به من گفت چون در شمال سرمایه میشود درختهای مر کبات را از بین میبرد نباید مر کبات کاشت در همان سال در اسپانیا سرمایه شد دوپست ملیون دلار خسارت وارد آورد

هر قریب هر پنججاه، شصت سالی سرمایه جا حادث میشود ما در شهسوار و رامسر الان درختهای ۱۵۰ ساله داریم، شش سال صرف این برنامه های تئوری شده، این يك سر قضیه است. شما را بر میگردد نام برای ذکر يك حقیقتی به سی سال پیش، سی سال پیش که اعلیحضرت فقید شهسوار تشریف آوردند و شروع کردند بخریدن زمین و عملیات عمرانی، در آن موقع در تمام شهسوار پنج باغ اربابی شاید بیشتر نبود که چندتا مال خانواده ما بود و چندتا هم مال بستگان ما و چند تا هم از تجار، در آن دوره وزارت کشاورزی با استعداد و فکر اعلیحضرت فقید دستگاه مستعد و مؤثری را بکار انداختند، آمدند گفتند این منطقه برای چای و پر تقال استعداد دارد، فرمودند هر چند میخواهید برای این دو محصول درخت قطع کنید و زمین تهیه کنید البته در يك منطقه ای مر کبات عمل می آمد که ارتفاع زیاد نداشته باشد از پنججاه، شصت متر بالاتر عمل نمی آید آن موقع نهایت تسهیلات را فراهم کردند بهر رعیتی برای هر جریبی چهار تومان دادند و اجبار هم میکردند برای توسعه کشت مر کبات و تهیه باغ، مردم آن روز نمی فهمیدند ولی چون آن روز هم پول میدادند و هم اجبار میکردند این کار به نتیجه رسید، چهار تومان آن روز هم بقدر صد تومان امروز ارزش داشت که همان مبلغ در واقع خرج آباد کردن يك جریب بود در ظرف پانزده سال برنامه ای را اجرا کردند که امروز شاید ده، بیست میلیون تومان مر کبات از شهسوار می آید و همین منطقه ای که میگوبند، متخصصین میگوبند برای کاشت مر کبات شایسته نیست، آبش خوب نیست، خاکش خوب نیست بیست میلیون تومان بلکه بیشتر مر کبات میدهد و صدها هزار نفر با آسایش و رفاه از این محل زندگی میکنند و در همین منطقه است که بزراعت چای اشتغال دارند و بنده چند فقره تلگراف دارم از چایکاران که تلگراف کرده اند و از عملیات مأمورین سازمان چای و خرید چای از مردم و رعایت حقوق مردم و ترتیب کار و پرداخت پول نقد و رضای کردن مردم منتهای صمیمیت و صداقت را بخرج میدهند (اکبر - در گیلان هم همینطور) در گیلان هم همینطور و آنها خواسته اند که از طرف ما از دولت و سازمان چای اظهار تشکر و قدردانی کنید مخصوصاً استعدای آنها این است که قدر دانیشان باستحضار مجلس شورای ملی و دولت برسد بنابراین آقایان باید در شهسوار که یکی از مناطق مر کبات خیز است، کرمان یکی از مناطق بزرگ است، در ذرفول

و خوزستان و فارس اقدام اساسی برای توسعه این محصول بعمل بیاید. بنده میخواهم عرض کنم که ما يك اعتباری برای بانک کشاورزی تصویب کردیم و يك مقرراتی بنده این کار گذاشتند که هیچکس نتوانست استفاده کند، گفتند هر کس سند مالکیت دارد و به ملکش اعتراض نشده باشد با داشتن سند مالکیت میتواند بیاید وام بگیرد. باین جهت در منطقه ما بیشتر از سه، چهار نفر نتوانستند از بانک کشاورزی وام بگیرند چون در آنجا ملک ثبت شده وجود ندارد و ۹۹ درصد مردم نتوانستند از وام استفاده کنند بودجه توسعه مر کبات را توجه بفرمائید امسال به شهسوار که يك منطقه مهم کشاورزی است ۱۲۰ هزار تومان اعتبار بعنوان وام طویل المده که شامل مر کبات و چای میشود دادند فقط صدو بیست هزار تومان یعنی برای احداث ۱۵ هکتار باغ بنده خودم شخصاً سالی ۱۵ هکتار باغ احداث میکنم، هزار ها زارع در شهسوار هست که مردم حاضرند، با آنها ملک بدهند و آنها آماده کار هستند باید سالی هزار هکتار در این منطقه شهسوار مر کبات کاری شود. البته اینکار را در ظرف ۲۰ سال میتوان کرد بطوریکه در ظرف بیست سال شهسوار از اسرائیل از لحاظ مر کبات جلو خواهد افتاد و این امر علت دارد. برای اینکه در مناطق گرم بیش از دو سه متر درخت مر کبات رشد نمی کند، و بیشتر از پانصد متر تقال یا هزار متر تقال نمیدهد ولی در شهسوار درخت هست که ده هزار متر تقال میدهد، درخت پانزده هزار متر تقالی را خودم بچشم خود دیدم. بنابراین نوع پر تقال کرمان، پر تقال ذرفول، لیموی ذرفول اینها آقایان يك ارزشی برای مملکت ما دارد که خدا شاهد است همین يك قلم از نفت برای ما ارزشش بیشتر است همینطور که الان چای هست. پنجسال پیش وزارت کشاورزی روی توصیه متخصصین خارجی میگفت زراعت چای باید از بین برود، میگفت صرفه ندارد و باید تبدیل بشود به باقلا و متخصصین کشاورزی مر کز رفتند گفتند باید باقلا جای چای کاشته شود. همین را ما در اینجا اعتراض کردیم، در موقعی که میخواستند شرکت خصوصی تشکیل بدهند گفتیم که نباید بشود و بعد بحرف ما توجه کردند و الان دو سال است که خود دولت و آقای سر لشکر ضرغام وضع را بجایی رسانیده اند که تنها از این راه دولت سالی ۶۰ میلیون عایدی دارد مردم هم همه راضی و دعا گو هستند و اقتصاد درست و سالم اینست. پس بنا بر این جناب آقای حکیمی با آقای وزیر کشاورزی از طرف بنده بگوئید،

بدولت بگوئید شما برنامه های اقتصادی و کشاورزیتان یکی از دلایل نقض اینست. بنا بر این مادام که شما باین حرفها توجه نکنید وضع همینطور خواهد بود. اینست که بنده تقاضا میکنم که برای مر کبات که در پنج منطقه مهم کشور استعداد آن هست، باید برنامه ای داشته باشید که اقل سالی ده میلیون تومان خرج بکنید و بعد از ده سال سالی پانصد میلیون تومان مردم مملکت از این راه استفاده می برند.

۴ - اعلام تصویب صورت مجلس

نایب رئیس - چون اکثریت حاصل است صورت مجلس جلسه گذشته تصویب میشود.

۵ - تقدیم دو فقره سؤال بوسیله آقای ابتهاج

نایب رئیس - آقای ابتهاج.

ابتهاج - دو سؤال است از وزارت راه و وزارت پست و تلگراف که تقدیم میکنم.

نایب رئیس - بجز بان گذاشته میشود.

۶ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون امور اجتماعی و کار راجع به تبصره الحاقی به ماده ۴ قانون فروش خالصجات و ارسال به مجلس سنا

نایب رئیس - گزارش کمیسیون امور اجتماعی و کار راجع به واگذاری اراضی به کارگران مطرح است و قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون امور اجتماعی و کار بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اجتماعی و کار با حضور آقای وزیر کار و معاون وزارت کار بلا یحه شماره ۳۴۹۹۲ دولت راجع بالحاق يك تبصره بماده ۲ قانون فروش خالصجات بمنظور واگذاری اراضی به کارگران رسیدگی و پس از مذاکرات لازم ماده واحده پیشنهادی دولت را عیناً مورد تصویب قرارداد اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

ماده واحده - تبصره الحاقی بماده ۲ قانون فروش خالصجات:

تبصره ۸ - دولت مجاز است از اراضی مذکور در تبصره ۲ ماده ۲ این قانون بنا به پیشنهاد وزارت کار و موافقت وزارت کشاورزی و بر طبق آئین نامه ای که توسط وزارت کار تهیه و بتصویب هیئت دولت خواهد رسید بکارگران واجد صلاحیت که مقیم شهرستان مر بوطه بوده و خود و عیال آنها در آن

شهرستان دارای خانه ملکی نباشند و سابقاً هم از اراضی دولتی استفاده نکرده باشند واگذار نماید .

مخبر کمیسیون امور اجتماعی و کار - مهندس هدایت گزارش از کمیسیون کشاورزی بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی لایحه دولت راجع به الحاق يك تبصره بماده ۲ قانون فروش خالصجات مربوط بواگذاری اراضی به کارگران را باحضور آقای وزیر کار مورد رسیدگی قرار داده ماده واحده مصوب کمیسیون کشاورزی را تأیید و تصویب نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

مخبر کمیسیون کشاورزی - تیمورتاش

نایب رئیس - شور در کلیات شروع میشود . آقای دولت آبادی مخالفید (دولت آبادی - موافقم) آقای خلعتبری (خلعتبری - بنده عرضی نداشتم) بنا بر این چون مخالفی نیست برای ورود در شور ماده واحده اعلام رأی میشود و منتظر حصول اکثریت هستیم پس از چند لحظه اکثریت حاصل شد . آقایانی که با ورود در شور ماده واحده موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده واحده مطرح است (گفته شد مخالفی نیست) چون مخالفی نیست رأی میگیریم به ماده واحده آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد کلیات آخر مطرح است چون مخالفی نیست رأی نهائی باورقه گرفته میشود آقایان موافقین ورقه سفید خواهند داد . (اسامی آقایان نمایندگمان بترتیب ذیل بوسیله آقای دکتر دادفر (منشی) اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد)

آقایان : دکتر رضائی - قوام - دکتر پیریا - دکتر نفیسی - حمید بختیار - دکتر سید امامی - امیر بختیار - اکبر - افخمی - مهندس هدایت - عباسی - یارافشار - دکتر وکیل - مشار - پناهی - باقر بوشهری - ساکینیان - صدرزاده - جلیلی - ابتهاج - فضائلی - علامه وحیدی - احمد طباطبائی - سراج حجازی - بوربور - دولت آبادی - دولت شاهی - اعظم زنگنه - فخر طباطبائی - دکتر امیر حکمت - توماج - سالار بهزادی - برومند - فولادوند - صادق بوشهری - دکتر اسدی - جلیلووند - شادمان - بهبهانی - خلعتبری - عمیدی نوری - هدی - دهبیم - دکتر بینا - حکیمی - عامری - صارمی - مهران - نصیری - دکتر آهی - عرب شیبانی - خزیمه علم - تیمورتاش - مرضی حکمت - استخر دهقان - مرآت اسفندیاری - دشتی - کیو - مهندس دهستانی

دکتر دادفر - مهندس سلطانی - ارباب - مهندس فیروز - بیات - اکبر - امیدسالار - سعیدی - غضنفری .

(آراء مأخوذه شماره ودر نتیجه ۶۷ ورقه سفید علامت موافق شمرده شد)

نایب رئیس - لایحه با ۶۷ رأی موافق بتصویب رسید . به مجلس سنا فرستاده میشود .

اسامی موافقین - آقایان : مهندس سلطانی - جلیلووند - سعیدی - عمیدی نوری - علامه وحیدی - احمد طباطبائی - یارافشار - افخمی - باقر بوشهری - محسن اکبر - دکتر دیبا - رستم امیر بختیار - عزیز اعظم زنگنه - پناهی - احمد مهران - ارباب - عبدالحمید بختیار - دکتر دادفر - مرضی حکمت - مهندس دهستانی - دهقان - هدی - غضنفری - سالار بهزادی - دشتی - کیو - تیمورتاش - نصیری - عامری - صدرزاده - دکتر آهی - دهبیم - سراج حجازی - دولت آبادی - دکتر سید امامی - بوربور - قوام - ابتهاج - مهندس فیروز - استخر - مشار - محمد صادق بوشهری - برومند - دکتر وکیل - فخر طباطبائی - دولت شاهی - فضائلی - دکتر امیر حکمت - حکیمی - جلیلی - دکتر امیر برومند - صارمی - خزیمه علم - ساکینیان - عباسی - فولادوند - خلعتبری - توماج - امیدسالار - دکتر نفیسی - بیات ماکو - شادمان - مهندس هدایت - مرآت اسفندیاری - دکتر بینا - دکتر اسدی - دکتر رضائی .

نایب رئیس - آقای وزیر کار .

وزیر کار - بنده از آقایان نمایندگان محترم از کمکی که برای تصویب این لایحه فرمودند تشکر میکنم و امیدوارم که بتوانیم در اجرای این لایحه آنطور که مورد نظر آقایان است اقدام بکنیم که نتیجه بسیار خوب و مفید از این کار گرفته شود (احسنت)

۷- طرح گزارش کمیسیون فرهنگ راجع بگزارش اصلاحی مجلس سنا مربوط با استخدام معلمین خارجی برای مدارس فنی و تصویب آن

نایب رئیس - لایحه استخدام معلمین مدارس فنی و حرفه‌ای و کشاورزی در مجلس سنا اصلاحاتی شده است و کمیسیون مربوط هم با اصلاحات مجلس سنا موافقت کرده است . اکنون گزارش کمیسیون قرائت میشود که آقایان از اصلاحاتی که کمیسیون هم با آنها موافقت کرده است اطلاع پیدا کنند .

(گزارش کمیسیون شرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون فرهنگ بمجلس شورای ملی
کمیسیون فرهنگ لایحه شماره ۴۶۲۲ دولت راجع به استخدام معلمین مدارس فنی و حرفه‌ای و کشاورزی را که در مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آمده بود مطرح و مورد رسیدگی قرارداد مواد مصوبه مجلس سنا را با افزودن کلمه (فنی) بعد از کلمه (مدارس) در ماده اول تصویب نمود و اینک گزارش آنرا بشرح زیر به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

ماده ۱ - بوزارت فرهنگ اجازه داده میشود جهت تکمیل افراد آموزشی مدارس فنی در مرکز و شهرستانها شصت نفر معلم و استاد کار از اتباع کشورهای آلمان غربی اتریش - آمریکا - فرانسه - انگلیس - بلژیک - هلند سوئیس - ایتالیا - ژاپن و کشورهای اسکاندیناوی استخدام نماید - معلمان و استاد کاران مزبور در حدود بودجه مربوط خدا کثر برای مدت سه سال استخدام میشوند و تمام وقت رسمی بتدریس و خدمت در کارگاهها و مزارع مشغول خواهند بود و بهیچوجه حق اشتغال بکار دیگری ندارند و حقوق هر يك از معلمان و استاد کاران از ماهی چهل هزار ریال تجاوز نخواهد نمود که نصف آن بریال و نصف دیگر به ارز پرداخت میشود و هر يك از آنان در سال حق یکماه مرخصی با استفاده از حقوق خواهند داشت بعلاوه هزینه مسافرت خود و زن و فرزندان کمتر از ۱۸ سال را در صورت انتقال بایران وزارت فرهنگ پرداخت خواهد نمود . سایر وزارتخانه‌ها نیز میتوانند از مقررات این ماده برای استخدام معلمان مدارس فنی خود با نظر وزارت فرهنگ استفاده نمایند .

تبصره ۱ - سایر شرایط و مقررات استخدام معلمان و استاد کاران مذکور طبق قانون استخدام اتباع خارجه مصوب عقرب ۱۳۰۱ خواهد بود .

تبصره ۲ - تجدید استخدام هر يك از معلمان و استاد کاران پس از خاتمه مدت قرارداد بموجب این قانون بلا مانع خواهد بود .

ماده ۲ - وزارت فرهنگ میتواند برای تکمیل افراد تعلیماتی مدارس عالی فنی که دوره تحصیلات آنها کمتر از لیسانس نباشد ایرانیانی را که در یکی از رشته‌های فنی دارای تحصیلات درجه دکتری یا معادل آن باشند با پایه يك دانشیاری استخدام نماید ترتیب استخدام این قبیل دانشیاران و همچنین تر فیعات آنان بمقام استادی طبق قوانین

مربوط بانتخاب دانشیاران و استادان دانشگاه خواهد بود و نیز برای تأمین عده دبیران مدارس عالی فنی و هنرستانها و دبیرستانها و دانشسراهای کشاورزی وزارت فرهنگ میتواند کسانی را که دارای درجه مهندسی معادل لیسانس در رشته‌های فنی باشند با پایه يك دبیری و کسانی را که دارای درجه مهندسی فوق لیسانس در رشته‌های مزبور باشند با پایه دو دبیری مطابق مقررات مربوط بدبیران استخدام نماید ترتیب این دبیران نیز تابع مقررات قانون استخدام دبیران خواهد بود .

ماده ۳ - وزارت فرهنگ در صورت احتیاج میتواند پایه دبیری یا اداری دارندگان تحصیلات دکتری یا معادل آنرا در رشته‌های فنی بشرط آنکه لااقل مدت هشت سال در مدارس عالی فنی سابقه تدریس داشته باشند بمأخذ آخرین حقوق دریافتی بیایه دانشیاری تبدیل نماید و همچنین میتواند پایه اداری دارندگان تحصیلات لیسانس یا فوق لیسانس در رشته‌های فنی را بشرط آنکه در موقع تصویب این قانون لااقل سه سال در مدارس فنی سابقه تدریس داشته باشند بمأخذ آخرین حقوق دریافتی بیایه دبیری تبدیل نماید این قبیل اشخاص باید منحصرأ در مدارس فنی خدمت نمایند در غیر اینصورت رتبه آنها بصورت اول بر میگردد .

تبصره - در صورتیکه مجموع حقوق و کمک مشمولین ماده فوق از مجموع حقوق و کمک يك پایه دانشیاری و یا دبیری زیادتر و از پایه بالاتر کمتر باشد پایه بالاتر اعطاء میگردد .

ماده ۴ - حقوق معلمان مدارس فنی که از محل اعتبارات سازمان براسامه استخدام شده و در هنرستانها و مدارس کشاورزی خدمت نموده‌اند از تاریخ ۱۸ اسفند ۱۳۳۵ تا زمانی که بخدمت مشغول بوده‌اند از محل اعتبار بودجه وزارت فرهنگ و بمأخذ پیمان نامه آنها قابل پرداخت میباشد .

ماده ۵ - بمعلمانی که لازم باشد تمام روز در هنر سرای عالی و یا در دانشکده های فنی و آزمایشگاههای علوم و دانشسرای عالی و مدارس فنی بکارهای تعلیماتی یا عملی یا نظری اشتغال و زائد فوق العاده اضافه کار مقطوع طبق آئین نامه‌ای که با موافقت وزارتین دارائی و فرهنگ تنظیم میشود پرداخت خواهد شد مقررات خدمت تمام روز معلمان و همچنین دروسی که ایجاب میکنند معلمان آن تمام روز را خدمت کنند باید بتصویب شورای عالی فرهنگ برسد

اینگونه معلمان و استاد کاران حق اشتغال به خدمت دیگری را ندارند.

ماده ۶ - وزارت فرهنگ مجاز است استاد کاران ماهر ایرانی در رشته های مختلف را که برای تعلیم در مدارس فنی احتیاج دارد در صورتیکه صلاحیت و مهارت آنها مورد گواهی استاد یا معلم درس و شورای مدرسه مربوط باشد به عنوان استاد کار بطور روزمزد بکار بگمارد و میزان این قبیل استاد کاران در هر سال با موافقت وزارت دارائی از طرف وزارت فرهنگ تعیین میگردد.

تبصره ۱ - در صورتیکه وزارت فرهنگ احتیاج بمعلمان فنی موقت داشته باشد میتواند با تصویب شورای مدرسه مربوط آنان را برای ساعات معینی بکار بگمارد و میزان حق التدریس آنان را هر دو سال یکبار با موافقت وزارت دارائی تعیین و پرداخت نماید.

تبصره ۲ - وزارتخانه هاییکه دارای مدارس فنی میباشند میتوانند از این ماده استفاده نمایند.

ماده ۷ - وزارت فرهنگ و وزارت دارائی برای اجرای این قانون میتوانند از مجموع اعتبارات پرسنلی بودجه خود استفاده نمایند.

ماده ۸ - مقصود از مدارس ورشته های فنی مندرج در این قانون عبارتست از مدارس ورشته های مربوط بصنعت و کشاورزی و هنر و امور فنی بازرگانی.

ماده ۹ - وزارت فرهنگ و وزارت دارائی مأمور اجرای این قانون میباشند.

مخبر کمیسیون فرهنگ - صدرزاده

نایب رئیس - بطوریکه اجمالاً توضیح داده شد این لایحه در مجلس شورای ملی قبلاً بتصویب رسیده بود و بعد اصلاحات مختصری در مجلس سنا در آن شده است که این اصلاحات را هم کمیسیون فرهنگ مجلس شورای ملی قبول کرده است؛ لذا فعلاً رأی میگیریم به اصلاحات، یعنی رأی میگیریم به گزارش کمیسیون فرهنگ مبنی بر قبول اصلاحاتی که در سنا صورت گرفته است آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد، برای اجرا بدوئت ابلاغ می شود.

۸- طرح و تصویب يك فوریت و اصل گزارش کمیسیون کشاورزی راجع بانقال خلبانهای گردان سمپاشی بوزارت کشاورزی و ارسال به مجلس سنا
نایب رئیس - لایحه ایست مربوط به انتقال خلبانان سمپاش به وزارت کشاورزی و از نظر فوریتی که اساس

این موضوع دارد بعضی از آقایان پیشنهاد فوریتی کرده اند که لایحه يك شوری شود این پیشنهاد قرائت میشود.
(بشرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
اینجانبان امضاء کنندگان زیر تقاضا داریم که لایحه شماره ۲/۲۶۶۱۵ دولت موضوع انتقال خلبانان سم پاش به وزارت کشاورزی با يك فوریت مطرح شود. دولت آبادی - خزیمه علم - احمد طباطبائی - مشار - حمید بختیار - جلیلی د کتر نفیسی - بوربور - افخمی - اکبر و چند امضای دیگر
نایب رئیس - ۱۵ امضاء کامل است. مخالفی نیست (اظهاری نشد) رأی میگیریم بقراریت این لایحه آقایانی که با فوریت و يك شوری شدن این لایحه موافقت قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد لایحه مطرح است و قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون کشاورزی به مجلس شورای ملی
کمیسیون کشاورزی با حضور آقای معاون وزارت کشاورزی لایحه شماره ۲/۲۶۶۱۵ راجع به انتقال خلبانهای گردان سمپاشی نیروی هوائی وزارت جنگ بوزارت کشاورزی را مورد رسیدگی قرار داده ماده واحده پیشنهادی دولت را عیناً تصویب نمود اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

ماده واحده - از اول سال ۱۳۳۹ کادر فنی و خلبان نیروی هوائی که در گردان سمپاشی نیروی هوائی مشغول خدمت هستند با پیشنهاد وزارت کشاورزی و موافقت وزارت جنگ بوزارت مزبور منتقل میگرددند.

تبصره ۱ - تبدیل درجه افسران منتقله به رتبه اداری طبق تصویب نامه شماره ۱۳۶/۵ بتاريخ ۱۳/۳/۳۱ هیئت وزیران خواهد بود و ارشدیت افسران و درجه داران در درجه ای که با آن منتقل میشوند برای رتبه بعدی آنها محسوب خواهد شد.

تبصره ۲ - حقوق افسران و درجه داران منتقله بمأخذ حقوق دریافتی افسران و درجه داران مشابه در نیروهای مسلح شاهنشاهی در فروردین سال ۱۳۳۷ خواهد بود آنچه بایایه های اداری و درجات فنی تطبیق مینماید بعنوان حقوق و مازاد بعنوان حق فنی پرداخت میگردد.

ضمناً ارتقاء از پایه مادون بیایه مافوق مشمول قانون استخدام کشوری بوده و به رتبه ای که ارتقاء یافتند حقوق و حق فنی متعلق بآن رتبه را دریافت خواهند داشت.

تبصره ۳ - تبدیل درجه داران منتقل بشرح زیر خواهد بود:

- ۱ - گروه بان سوم کارمند فنی درجه (۴) ۱۹۵۰ ریال حقوق
- ۲ - گروه بان دوم کارمند فنی درجه (۳) ۲۵۳۵ ریال حقوق
- ۳ - گروه بان یکم کارمند فنی درجه (۲) ۳۲۹۵ ریال حقوق
- ۴ - استوار دوم کارمند فنی درجه (۱) ۴۲۸۳ ریال حقوق

ضمناً مدت توقف برای ارتقاء از درجه چهار بدرجه سه و از سه بدو سه سال و از دو بیک و از درجه يك فنی بیایه يك اداری چهار سال میباشد و مدت توقف در درجات ارتش جز و مدت توقف در درجات فنی محسوب بوده و در ترفیع آنها بیایه اداری مؤثر خواهد بود.

تبصره ۴ - کسور بازنشستگی افسران و درجه داران منتقله از صندوق بازنشستگی ارتش بصندوق بازنشستگی کشوری منتقل و از تاریخ اشتغال در وزارت کشاورزی نرخ کسور آنان ۰/۸٪ حقوق فنی میباشد و هر تغییر که نسبت به نرخ کسور بازنشستگی پایه های اداری داده شود شامل آنها نیز خواهد بود.

ضمناً شرایط بازنشسته شدن افسران و درجه داران منتقله بموجب این قانون تابع قوانین استخدام کشوری و قوانین مصوبه بوده و میزان حقوق بازنشستگی آنان عبارت از يك سی ام آخرین حقوق و حق فنی دریافتی ضرب در سنین خدمت میباشد بشرط اینکه از آخرین حقوق و حق فنی دریافتی تجاوز ننماید.

تبصره ۵ - برقراری حقوق و وظیفه مستمری و رتبه کسور بازنشستگی این قبیل کارمندان بر ملاک آخرین وجوه دریافتی که نسبت بآن بازنشستگی پرداخته اند بوده و مشمول قوانین مصوبه کشوری میباشد.

تبصره ۶ - پرداخت هزینه سفر و فوق العاده روزانه و فوق العاده بدی آب و هوای مشمولین قانون تابع مقررات کارمندان اداری میباشد.

تبصره ۷ - وزارت کشاورزی میتواند با توجه بمزایاتی که به پرسنل برنده و فنی نیروی هوائی ارتش شاهنشاهی پرداخت میشود با موافقت نیروی هوائی به پرسنل کادر واحد سمپاش مزایای بیشتری بپردازد.

تبصره ۸ - در مورد پرداخت زیان جانی ناشی از اثرات

سوانح و خدمات هواپیمائی که منجر به نقض عضو و یا فوت یکی از افراد کادر هواپیمائی و کارمندان وزارت کشاورزی میشود بنحویکه در نیروی هوائی ارتش شاهنشاهی عمل میشود رفتار خواهد شد.

تبصره ۹ - چنانچه نیروی هوائی ارتش شاهنشاهی نتواند خلبان و مکالمین مورد احتیاج واحد سمپاش وزارت کشاورزی را از بین درجه داران و افسران جزء خود تأمین نماید وزارت کشاورزی میتواند طبق آئین نامه که از طرف هیئت دولت تصویب شود اقدام نماید.

تبصره ۱۰ - حقوق و کمک و حق فنی و مزایای متعلقه بمشمولین این قانون تا پایان سال ۳۸ از محل بودجه وزارت جنگ پرداخت و از سال ۱۳۳۹ معادل حقوق و مزایای پرسنل مزبور از محل در آمد عمومی کشور ببودجه وزارت کشاورزی علاوه و پرداخت میشود.

تبصره ۱۱ - وزارت دارائی - جنگ - کشاورزی مأمور اجرای این قانون هستند.

گزارش از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی
کمیسیون نظام با حضور آقای معاون وزارت جنگ لایحه دولت راجع بانقال خلبانهای گردان سمپاشی نیروی هوائی وزارت جنگ بوزارت کشاورزی را مطرح و ناخبر کمیسیون کشاورزی موافقت نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

از طرف مخبر کمیسیون نظام - توماج

گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی
کمیسیون دارائی لایحه دولت راجع بانقال خلبانهای گردان سمپاشی نیروی هوائی وزارت جنگ بوزارت کشاورزی را با حضور آقای معاون وزارت کشاورزی رسیدگی نموده ماده واحده مصوب کمیسیون کشاورزی را مورد تصویب قرار داد اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. مخبر کمیسیون دارائی - مشایخی

نایب رئیس - شور در کلیات شروع میشود (گفته شد مخالفی نیست) چون مخالفی نیست لذا در ورود به ماده واحده اعلام رأی میکنم آقایانی که با ورود در ماده واحده موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) چون مخالفی نیست رأی میگیریم به ماده واحده آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد کلیات آخر مطرح است. مخالفی نیست بنابراین رأی میگیریم به ماده واحده و بازدم

تبصره آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. برای تصویب به مجلس سنا فرستاده میشود.
۹ - بیانات بعد از دستور آقای دکتر امیر حکمت لایب رئیس - چون مطلب مهمی در دستور نداریم از طرف آقای دکتر امیر حکمت شرحی رسیده است که قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

چون مطلب ضروری دارم که باید بمرض مجلس شورای برسام مستدعی است در صورت امکان در آخر جلسه بعنوان بعد از دستور اجازه فرمائید عرایض را بسمع آقایان همکاران محترم برسام - دکتر امیر حکمت.

لایب رئیس - آقای دکتر امیر حکمت

دکتر امیر حکمت - بنده بتصدیق آقایان همکاران محترم در این مدت دوره نوزدهم که افتخار همکاری با آقایان را داشتم کمتر وقت آقایان را گرفته مگر در مواردی که ضرورتی ایجاب کرده است (صحیح است) در جلسه گذشته از طرف جناب آقای خلعتبری همکار محترم بیاناتی شد که البته این بیانات بنظر بنده همانطور که خودشان هم فرمودند چون بعضی از جراید تحریف کردند و چیزهایی اضافه کردند در بعضی موارد که با سلیقه بنده جور نیست محتاج بیک توضیحاتی است و خواستم در این باب عرایضی کرده باشم و یقین میدانم که ایشان هم موافق هستند چون ایشان را سالهاست می شناسم مرد با حسن نیتی هستند و مرد وطن پرست و وطن شناسی (صحیح است) که مملکت را خوب می شناسند. بنابراین ایشان قطعاً در بیاناتشان حسن نیت داشتند ولی خوب از لحاظ حرفه پزشکی که کار بنده است میتوانم این جسارت را بکنم که ایشان گاهی تحت تأثیر احساسات قرار میگیرند. وقتی بیاناتی میکنند قدری اوج میگیرند و مبالغه میکنند والا من یقین میدانم که ایشان مرد با حسن نیتی هستند و خیال میکنم که اگر بنده اینجا توضیحاتی در اطراف بیاناتشان عرض بکنم مفید باشد. یعنی باید این را عرض بکنم که در اول جلسه در موقع بیانات دیروز ایشان بنده بودم و در کمیسیون خارجه در خدمت همکاران بودم و در اواخر فرمایشات ایشان رسیدم و امروز صورت جلسه را خواندم. آنچه مسلم است ایشان بیاناتی که کردند شاید برای بنده و بعضی اشخاص بکفندی تأسف آور باشد و برای اشخاص بی اطلاع و بی خبر شاید بک قدری تشویش

اکثریت بسیار بزرگ گرفتاریشان مربوط به امر تغذیهشان بود که غذا نداشتند و اطلاع یافتیم که سابقاً عده کثیری از کرسنگی تلف شدند در همان موقعیکه ما آنجا بودیم نهر و نطقی کرد که این مطلب را آنجا شنیدیم که امر وزباسمی و کوشش فراوانی که کرده اند بی غذایی را حل کرده اند (عمیدی نوری - هنوز کاملاً حل نشده) عرض میکنم بقول شما هنوز هم حل نشده و بنده میدیدم اشخاصی را که بک روپیه حقوق داشتند یعنی ۱۵ ریال ما و بدیهی است که با ۱۵ ریال بزحمت میتوانستند بانان خالی هم سد جوع کنند بفرمایش جناب آقای عمیدی نوری که صحیح هم هست عده دیگری هنوز هستند که این مقدار هم کپرشان نمی آید ولی مسأله پوشاک و مسکن اصلاً آنجا مطرح نیست و صحبتش نیست. ما وقتی شب می آمدیم میدیدیم که یک عده ای در خیابان خوابیده بودند و ناراضی هم نبودند و زندگی عادی هم بود، بجای لباس هم یک تیکه پارچه برای ستر عورت بسته بودند (بکنفر از نمایندگان - آب و هوا اجازه نمیدهد) آب و هوا هم اجازه میداد که اگر لباسی پوشند عیب نداشته باشد ولی فراهم هم نمیشد بنابراین بنده میخواهم عرض کنم اینجا امروز این بیاناتی که میکنم منظورم دفاع از دولت پادولتها و موضوع حزب و اینها نیست و جناب آقای خلعتبری هم گویا جزء حزبی نیستند بنده بصورت یک فرد عادی دوست و ارادتمند ایشان میخواهم صحبتی بکنم و هیچ تکلیف خاصی و حمایتی و نظر تبلیغی ندارم. البته در بیانات ایشان یک جمله بود که یکی دو مرتبه تکرار کردند که بنده آنرا بک قدری نپسندیدم و او احتمال وقوع حادثه بود این را بیان کردند و ما را با عراق و پاکستان و امثال اینها قیاس کس کردند. بنده میخواهم عرض کرده باشم که ما در مظان حادثه ایستیم و هیچوقت هم نخواهیم بود. برای اینکه ما همیشه ایشان دادیم که در مقابل خطر با هم پیوستگی داریم و در مقابل وطنمان و خطراتی که بوطنمان و استقلالمان توجه داشته باشد ایستادگی کردیم و میکنیم و تاریخ ایران این امر را نشان میدهد و مقایسه ما هم با عراق مقایسه نامناسبی است برای اینکه مملکتی که سالها جزئی از اجزاء امپراتوری ایران بوده و مدتی جزو امپراتوری عثمانی بوده و بعد در جنگ اول مملکت عثمانی را تجزیه ای کردند و یکی از این تکه ها باین اسم در آمد و تحت قیمومیت بود و بک حکومتی هم عنوان پیدا کرد و سلطنتی هم شد. بنابراین این بک مملکتی که ۲۵ قرن سلطنت دارد، حکومت کرده است، زندگی کرده است همیشه با استقلال و همه هجومها را

در مقابل خود تحمل کرد و بیا ایستاد بهیچوجه قابل مقایسه با عراق نیست و این اصلاً قابل بحث نیست (صحیح است) - یا اینکه ما ایران را با پاکستان تطبیق بکنیم، پاکستان مملکتی است که همه میدانیم به تازگی به استقلال رسیده و جزء ممالک مشترك المنافع است و تمام اصول را میخواهد تازه برقرار کند و یک قانون اساسی وضع کند و میخواهد زندگی تازه ای ترتیب بدهد البته تحولاتی هم باید پیش بیاید بازم با مملکت ما قابل مقایسه نیست و عنوان کردن این به نظر بنده به غرور ملی ما برخورد میکنم (صحیح است) فقط بنده یک چیز میخواهم جسارتاً عرض کنم که جناب آقای خلعتبری میتوانستند و میتوانند ما را با مملکت پادشاهی انگلستان مقایسه کنند این اشکال نداشت باینکه ما حق تقدم داریم برای اینکه تاریخ ما کهنه تر است، و قرنهای پیش از انگلستان مملکتی سلطنتی موجود بوده اما یک مسأله ای هست که باید توجه داشت و آن مسأله این است میدانید سر بقای عظمت انگلستان بنام بریتانیای کبیر چیست؟ فقط سلطنتش است، اشتباه نباید کرد و آن علاقه و ایمان و توجهی است که مردم انگلستان از کارگر معدن تا سپور خیابان بسلطنت دارند (دیهم - در ایران ملت ایران هم همینطور است) و نسبت بآن فداکار هستند، ما هم همینطور هستیم و باید هم باشیم (صحیح است) و بعقیده من اگر مطالبی بزبان بیاوریم و در این مورد توجه نشود گناه است، ما هم اگر بخواهیم با استقلال و بقای قومیت ایرانی علاقمند باشیم نباید کاری کنیم که در این امر رخنه ای پیدا شود (صحیح است) این را گناه میدانم، ما هم اگر بخواهیم با استقلالمان، بوطنمان، ببقالمان ببقای قومیت ایران علاقمند باشیم باید بسلطنتمان علاقمند باشیم (صحیح است)، ایشانهم البته فرمایشاتشان مؤید همین مطالب بود و بنده هم تأکید کردم فرمایشات ایشان را البته جریباهای گذشته، تاریخ گذشته ایران و سلطههایی که از طرف اقوام ملل نسبت باین مملکت وارد آمده همیشه مقام سلطنت مایه تجمع، مایه این بود که مردم با همکاری یکدیگر با آن هجوم مقابله کنند (صحیح است) و اگر مواردی چون مورد اعلیحضرت فقید رضا شاه که در بیاناتشان اشاره فرمودند که ایشان چند میلیون خواستند از انگلیسها و بسایر جهت رفتند، بنده خواستم عرض کنم این مطلب اشتباه است، اینطور بوده، این بک سرری است که نمیخواهم

فاش کنم فقط گوشه‌ای از آنرا باز میکنم. اعلیحضرت فقید بر اثر خیانت زمامداران وقت ایران رفت برای اینکه ایشان را در جریان سیاست روز نگذاشتند، این حقیقتی است غیر قابل انکار والا موقع این حرف نیست اگر لازم باشد بموقع خود عرض خواهم کرد هر وقت در این مملکت پادشاهی دچار تزلزل شد و مملکت بدست اجنبی افتاد آن موقعی بود (تاریخ گذشته ایران این امر را نشان میدهد) که از خود داخله مملکت و اطرافیان باو خیانت کرده‌اند، اما خوشبختانه ما در حال حاضر بهیچوجه چنین خیانت کارانی در کار نداریم و نمیتوانیم معتقد این امر بشویم که مردمی که امروز در اطراف شاهنشاه ما خدمتگزار هستند خیانتکار باشند، قصور ممکن است گفت اما خیانتکار نیستند عرض کنم که آقایان بخاطر دارید که روزی مردمی در این مملکت بودند ترقیخواه و بحر حوم سلطان احمد شاه ایراد داشتند که پادشاهی است بیحال و بیکاره و برای خودش میگردد و میخواهد و بدرد مملکت نمی‌رسد، یک روز دیگر هم یک عده عوام فریب در این مملکت آمدند و گفتند چرا پادشاه، این پادشاه فعلی غم مردم را میخورد حتی کار هم بجائی رسید که املاک را گفتند نباید بمردم داد و عنوان مقام غیر مسئول در آنجا بحث شد، این روزها را دیدیم بنده میخواهم عرض کرده باشم بجناب آقای خلعتبری و همکاران عزیزم اعتراف کنیم که در مملکتی هستیم که با کمال تأسف و رجال زیادی که واقعا مقام (هم دنا) Hommes d'Etat بتوان با آنها گفت نداریم با کمال تأسف و اینکه فرمودند اینهاور صدها مشاور دارد صحیح است ولی متأسفانه ما اینقدر نداریم ولی نمیتوانیم قرض کنیم و با همین رجالی که داریم باید کار کنیم انشاءالله اولاد ما در رژیم ثابت و مستقر خواهند داشت و مثل اینکه کم کم داریم پیدا میکنیم، بنا بر این وضعیت خود جناب آقای خلعتبری و همه آقایان و حتی دشمنان پادشاه فعلی مانعی توانند انصافاً منکر این بشوند که در مملکت ما در حال حاضر کسی واردتر از این مرد بزرگ بکار اجتماع نیست و کسی واردتر از این مرد بزرگ سیاست خارجی این مملکت نیست اینها دلیل دارد، دلیلش این است که از ساعتی که بمقام سلطنت رسید دچار آن بساطی بود که همه مسبوقیم این مرد بزرگ در واقع در یک بوته‌ای پخته شده است و باینصورتی در آمده است که امروز پادشاه بلژیک میگوید که این مسرد تجاربتش بقدری در امور سیاسی دینسا

زیاد است که ما باید از وجود او استفاده کنیم پادشاه بلژیک نه ترسی داشته و نه تملقی میخواسته بگوید این حقیقت را در بر خورد اول درک کرد و گفت بنا بر این مع التأسف باید ناچار از ایشان استدعا کنیم که در امور مداخله کنند اگر پادشاه ما در امور مداخله کرد و امنیتی بوجود آورد عیبی دارد؟ شما آقایان خوب میدانید که این مملکت هر وقت امنیت داشت، من نمیگویم دولتها مردم و دولت یکی هستند همه سر و ته یک کرباس هستند، مردم و دولت توانستند پیش بروند بسوی آبادی و عمران و آبادی کنند، هر وقت استقرار امنیت بود باید دید این امنیت را کی بوجود آورده کسیکه این امنیت را بوجود آورده که در سایه آن میتوانست اینجانب نشینید و این مطالب را بگوئید باو باید دعا کرد و باید از ایشان حمایت کرد البته آقایان نمیتوانند فکر کنند که ایشان میروند در اروپا گردش بکنند، خریدارین مسافرانها را می‌دارند که در زحمت هستند برای خیر مملکت است نه برای گردش نه برای تفریح و یا اینکه از اینجا بلند میشوند و تمام اقصی نقاط مملکت میروند برای این است که خدمتی انجام دهند برای این است که ببینند درد مردم چیست و دوا کدام است بنا بر این این را مداخله نباید گفت.

(خلعت بری - بنده چنین عرض نکردم) نگفتم که جنابعالی فرمودید.

نایب رئیس - آقای دکتر امیر حکمت وقت شما تمام شد چه مدت وقت لازم دارید که رأی بگیریم.

دکتر امیر حکمت - ده دقیقه.

نایب رئیس - برای ادامه نطق آقای دکتر امیر حکمت بمدت ده دقیقه رأی گرفته میشود آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

دکتر امیر حکمت - متشکرم، صحبت در مداخله ایشان بود اگر مداخله کنند برای اینکه مثلاً یک قراردادی منعقد شود و ۷۵ درصد از درآمد نفت مملکت عاید مملکت شود (مهران - از شخصیت ایشان باید استفاده کرد) این چه ضرری دارد اگر مداخله ایشان برای ایجاد حسن تفاهم و دوستی بین ما و ممالک آزاد موجبانی فراهم کرده است عیبی نداشته و ندارد رهبری سیاست خارجی بدست ایشان باید باشد برای اینکه از همه افرادی که در این مملکت هستند بصیرترند (ما که نمیتوانیم وزیر خارجه از سوئد بیاوریم) ایشان نسبت بسایرین اطلاعات کافی تر دارند و مطلع تر و دلسوزترند دل سوزیشان دلیل هم دارد برای اینکه مقام ایشان مقامی است که دلسوزی بیشتر مستوجب او است

بنا بر این بنده و شما می‌بینیم هر سفری که این مرد بزرگ باین ممالک خارجی کرده است آبرویی برای این مملکت ایجاد کرده است، شما میدانید که مظفرالدین شاه و ناصرالدین شاه که به فرنگ رفتند چه مضمونها ساخته شده و چه چیزها که گفته شد راجع باینکه یک ایرانی بی اطلاع کم تربیت وارد یک محیطی شده، ولی ایشان را میبینید که رویه شان چیست و چه جور اسباب استعجاب شده اند که در یک مملکت شرقی چنین شخصیتی پیدا شود، منتظر بودند که مثلاً پادشاه ایران باعامه و بساطی وارد شود اینها مسائلی است که شاید از انصاف دور هست که توجه نشود و باید قدر دان بود، باید دعا کرد باین مرد بزرگ و وقتی خلاف این بود آو وقت می‌فهمند چه خواهیم بود و چه میشود عرض کنم که یک بیان دیگر اینجا شد فرمودند که کارهای خوب کم شده است یا نباید گفت کار نشده مگر اینکه بگوئیم برای اینکه ترقی سریع بکنیم باید کار بیشتر بشود اما از وقتی که ما امنیت داریم باید در نظر بگیریم یعنی بعد از شهریور ۲۰ آن حوادثیکه واقع شد اول هجوم اجنبی بعد هم قضیه توده‌ای‌ها و ستون پنجم روسها و بعد هم مسخره بازی مصدق و دارودسته‌اش بعد از این وقایع تازه مایه کسورت مناسبی در آمده ایم که شروع کرده ایم کاری بکنیم در ظرف این ۵ - ۶ سال که شروع کرده ایم کار بکنیم الحق و الانصاف نباید گفت که ما کار نکرده ایم ما کار کردیم البته نمیشود انتظار داشت، یک بچه تازه متولد را در دانشگاه بگذاریم و بگوئیم همین الان تمام معلومات دانشگاهی را باید یاد بگیریم چنین چیزی محال است ما آنقدریکه وسائل فراهم بود و اسباب کار مهیا بود پیشرفت کردیم اینجا صحبتی شد از آمریکائیا، کله فرمودند جناب آقای خلعتبری، خوب بنده نمیخواهم بگویم هیچ جای کله نیست ولی باید این مطلب را بگویم که حق نیست بگوئیم آنها بکلی بما کمک نکرده اند البته پولی آوردند و بعنوان کارشناس بردند ولی ما طلبی از آنها نداشتیم، خوب کارشناس آورده بودند و کارشناسانشان خدمت کردند. همین مازندران که جنابعالی شب میتوانید بروید با کمال فراغت بسال و از دست مالاریا محفوظ باشید این یکی از نمونه‌های کار است که سابق برای ده روز نمیتوانستید در مازندران بمانید و اگر میماندید با بیماری بر میکشتید، بنا بر این نباید گفت کاری نشده، بنده میخواهم عرض کنم که ما باید تصدیق کنیم که دردنیای امروز تنها زیست کردن و حصار دور خود کشیدن عملی نیست، وقتی در همسایگی انگلیسها قرار داشتیم و دیدیم که برای ما مزاحمت‌هایی فراهم کرده اند، وقتی در مقابل دستگاه نزاری بودیم و بعد هم این دستگاهی که الان

می‌بینید هر ساعت ما را تهدید به نیستی میکند، بنا بر این ما ناچاریم باین دوستی سرو کار داشته باشیم تاریخ روابط ایران و آمریکا را بردارید ببخوانید یک لکه پیدا نمیکند که اینها به ما اجحافی کرده باشند تعدی کرده باشند نظریات ارضی داشته باشند جز دوستی چیز دیگری نبوده و بعد همینها هم که بما کمک کردند ما تشکر میکنیم البته حالا که موضوع کمکهای مالی از بین رفته و به صورت وام در آمده چون گفته شده که دیگران هم کمک کنند گفتند لازم نیست دیگران کمک کنند که لابد این جریان را اطلاع دارید، در آخر مطالبم این را عرض کنم که ما باید حتماً تمام مساعیمان را بکار ببریم که اعلیحضرت را تقویت بکنیم و ایشان را دلخوش نگاهداریم نه اینکه دلسر بکنیم تا همینطور که تاکنون به مملکت و ملتشان خدمت کرده اند ادامه بدهند به خدمتشان (صحیح است) شما لابد پیروز خواندید ملت انگلستان برای شرکت در شادی خانواده سلطنتی انگلستان چه تظاهرات عجیب و غریبی کردند که برای عصر حاضر تعجب آور است برای عروسی مارگارت من معتقدم که ما هم باید تمام مساعیمان را بکار ببریم و یقین دارم که نظر جناب آقای خلعتبری هم که به وطنش علاقه قطعی دارد همین بوده است و بنده خواستم این چیزها را برای روزنامه‌ها و مردم بدخواه تفسیر کرده باشم والا نظر دیگری ندارم (صحیح است)

۱۰ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

نایب رئیس - از طرف جناب آقای خلعتبری طبق ماده ۸۲ (خلعتبری - طبق ماده ۸۱) در نامه‌شان نوشته‌اند ۸۲ حالا میفرمایند ۸۱ تقاضا شده که مطالبی بفرمایند ماده ۸۲ مربوط است به رفع تهمت و ماده ۸۱ مربوط است بر نطقهای قبل از دستور و بعد از دستور که باید قبل نام نویسی شود از طرف ایشان نام نویسی نشده است و آقای دکتر امیر حکمت هم از اول جلسه این درخواست را فرموده بودند و بنده هم شاید مقتضی ندانم که درغیاب اعلیحضرت همایولی و درغیاب دولت و آقای رئیس مجلس یک کشمکش بشود و آخر وقت هم هست و آقایان هم همه خسته هستند نطق‌های قبل از دستور هم همیشه آزاد است بنا بر این با اجازه آقایان که موافقت میفرمایند جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده روز یکشنبه خواهد بود دستور شور دوم لایحه مربوط به اصلاح قانون اراضی دولت و شهرذاریها و سایر لوایح (عمیدی نوری - ولی یک دستور دیگری هم راجع به قانون آئین دادرسی مدنی بود چطور شد از دستور خارج کردید) (مجلس بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی - عماد نریتی